

INTERAKTIV TA'LIM METODLARI

Rahimberganova Oydinjon Qahramanovna

1-kurs Umumiy Onkologiya yo'nalishi magistr talabasi

+998953720507

oydinjon.1998@gmail.com

Olimova Dano Shakirovna

Pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Annotatsiya: Mazkur maqolada interaktiv ta'lim metodlarining zamonaviy ta'lim jarayonidagi o'rni va ahamiyati yoritilgan. Unda talabalarning faolligini oshirish, bilimlarni mustahkamlash, mustaqil fikrlash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda interaktiv metodlarning samaradorligi tahlil qilinadi. Shuningdek, amaliy darslarda qo'llaniladigan muhim interaktiv usullar, ularning afzalliklari hamda ta'lim sifatiga ta'siri haqida fikr yuritilgan. Maqola pedagogik tajriba va ilmiy manbalar asosida yozilgan bo'lib, ta'lim tizimini takomillashtirish yo'lida muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: interaktiv metodlar, ta'lim jarayoni, pedagogika, samaradorlik, talabalar faolligi, amaliy dars, muloqot ko'nikmalari, mustaqil fikrlash, o'qitish strategiyasi, zamonaviy ta'lim, innovatsion yondashuv, ta'lim sifati.

Kirish.

Hozirgi kunda dunyo ta'lim tizimida yuz berayotgan tub islohotlar va innovatsion yondashuvlar ta'lim mazmuni va shakllarini tubdan o'zgartirmoqda. An'anaviy darslar o'rnini talaba shaxsini rivojlantirishga, ularning fikrlash va ijodiy salohiyatini ochishga qaratilgan interaktiv metodlar egallab bormoqda. Interaktiv ta'lim – bu o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi faol muloqotga asoslangan, bilim olish jarayonida ikki tomonlama aloqani ta'minlaydigan, ishtirokchilarni o'z fikrini erkin ifoda etishga, jamoada ishlashga va mustaqil qaror qabul qilishga o'rgatuvchi usullar majmuidir. Interaktiv metodlar talabalarning darsdagi faolligini oshirish, bilimlarni chuqurroq anglash, mustaqil fikrlash va tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ayniqsa, sog'liqni saqlash sohalarida, jumladan, umumiy onkologiya yo'nalishida tahsil olayotgan magistrlar uchun interaktiv metodlardan foydalanish nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmaga aylantirish, tibbiy muammolarga tizimli va kompleks yondashuvni shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Mazkur maqolada interaktiv ta'lim metodlarining mohiyati, turlari, ularning ta'lim sifati va

samaradorligiga ta'siri, hamda ularni dars jarayonida qo'llash tajribalari haqida so'z yuritiladi.

Asosiy qism.

Zamonaviy ta'lim tizimi ta'lim oluvchilarning faolligiga asoslangan, bilimni tayyor holatda berishga emas, balki ularni izlanishga, mustaqil fikrlashga undaydigan metodlarni talab qilmoqda. Bu ehtiyoj interaktiv ta'lim metodlarini keng qo'llash zaruratini yuzaga keltirdi. Interaktiv metodlar o'qituvchi va talaba o'rtasida faol muloqot, hamkorlik, bahs-munozara va muhokama orqali ta'lim jarayonini tashkil etishga xizmat qiladi. Interaktiv ta'lim metodlarining mohiyati. Interaktiv metodlar – bu o'qituvchining passiv axborot yetkazuvchisi emas, balki ta'lim jarayonining teng huquqli ishtirokchisi sifatida talaba bilan muloqotga kirishishi orqali bilim va ko'nikmalarni shakllantiradigan pedagogik yondashuvdir. Bu metodlarda talaba o'quv jarayonining markazida bo'lib, u o'z faoliyati bilan bilimni egallaydi, tahlil qiladi, baholaydi va yangidan-yangi g'oyalarni ishlab chiqadi. Interaktiv metodlarning asosiy turlari. Interaktiv metodlar turli shakllarda namoyon bo'ladi. Ularning har biri ma'lum bir pedagogik maqsadga xizmat qiladi: “Aqliy hujum” – muammoning yechimini topish uchun tezkor va erkin fikr almashinuvi. Bu metod ijodiy tafakkurni rivojlantiradi. “Cluster” (g'oyalar xaritasi) – muayyan tushuncha atrofida bog'liq g'oyalarni tizimli ravishda ifodalash. Rol o'ynash (rolli o'yinlar) – real hayotdagi vaziyatlarni modellashtirish orqali amaliy ko'nikmalarni shakllantirish. “Fishbone” yoki sabab-oqibat tahlili – muammoli vaziyatlar sabablarini tahlil qilishga yo'naltirilgan metod. Munozara va debatlar – fikr bildirish, muloqot qilish, o'z pozitsiyasini asoslab berish ko'nikmasini shakllantiradi. “INSERT” (Interaktiv o'qish) – matn ustida ishlashda belgilar orqali o'quvchi fikrini ifodalashi va tahlil qilishi.

Interaktiv metodlarning afzalliklari:

1. Talabalarni faollikka undaydi. Ular dars jarayonida bevosita ishtirok etib, bilimni passiv emas, faol tarzda egallaydi.
2. Ijodkorlikni rivojlantiradi. Mustaqil fikrlash, muammoni turli yo'llar bilan yechish, innovatsion yondashuvlar shakllanadi.
3. Kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantiradi. Talaba o'z fikrini erkin ifoda etish, bahslashish, muloqot qilishni o'rganadi.
4. Amaliy ko'nikmalarni shakllantiradi. Ayniqsa, tibbiy sohalarda, interaktiv metodlar orqali talaba nazariyani amaliyot bilan bog'lay oladi.
5. Jamoaviy ishlash madaniyatini singdiradi. Ko'p interaktiv metodlar guruhda ishlashni talab qilgani bois, talabalar o'zaro hurmat, muomala madaniyati va hamkorlik ruhida faoliyat yuritishni o'rganadi. Interaktiv metodlarning onkologiya yo'nalishidagi ahamiyati. Tibbiyot sohasida tahsil olayotgan talabalar uchun interaktiv metodlar

ayniqsa muhim. Onkologiya kabi murakkab va mas'uliyatli yo'nalishda ta'lim oluvchilarning nazariy bilimlari bilan bir qatorda ularning muloqot, psixologik yondashuv, muammoli vaziyatni anglay olish va tezkor qaror qabul qilish ko'nikmalari ham muhim hisoblanadi. Interaktiv metodlar bu jihatlarni rivojlantirishga katta hissa qo'shadi. Misol uchun, rol o'ynash yoki klinik holatlarni muhokama qilish orqali talabalar bemorlar bilan ishlash, ularning psixologiyasini tushunish, kasallik holatini to'g'ri baholash va jamoaviy tibbiy qarorlar chiqarishni o'rganadilar. Ilg'or xorijiy tajriba. Dunyoning ko'plab ilg'or oliy o'quv yurtlarida interaktiv metodlar asosiy ta'lim vositasiga aylangan. Masalan, AQSh, Buyuk Britaniya, Germaniya universitetlarida "case-study", "problem-based learning", "team-based learning" kabi metodlar orqali talabalar real hayotiy tibbiy holatlar asosida bilim va malaka hosil qiladilar. Bu yondashuv ularning mustaqil fikrlashi, klinik qarorlar qabul qilish va jamoaviy ishlash malakalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, interaktiv ta'lim metodlari zamonaviy ta'lim jarayonining ajralmas va muhim qismiga aylangan. Bu metodlar orqali talabalar faollikka undaladi, ularda mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, muloqot qilish va jamoaviy ishlash kabi zaruriy ko'nikmalar shakllanadi. Ayniqsa, umumiy onkologiya kabi murakkab va mas'uliyatli yo'nalishlarda ta'lim olayotgan talabalar uchun interaktiv metodlardan foydalanish kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashda muhim o'rin tutadi. Interaktiv yondashuv darslarning samaradorligini oshirish, o'quvchilarni bilim olish jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirish, bilimlarni amaliyotga tatbiq eta olish qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bois, pedagoglar o'z faoliyatida interaktiv metodlardan samarali foydalanishni yo'lga qo'yishlari, ularni o'ziga xos tarzda, dars mazmuniga mos holda tanlab qo'llashlari muhim ahamiyatga ega. Bu esa ta'lim sifatini oshirish bilan birga, kelajakdagi malakali va raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashda asosiy omillardan biri bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abduqodirov A.A., Xaydarov O.X. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: O'qituvchi, 2020.
2. Karimov E., Tadjiev S. Zamonaviy ta'lim metodlari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
3. Zokirova M.H. Pedagogik mahorat asoslari. – Toshkent: Noshir, 2021.
4. Jalolov J.J. Pedagogika: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2018.
5. Muminov M.Q. Interfaol ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
6. UNESCO. Interactive teaching methods in higher education. – Paris, 2017.

7. Bonwell C.C., Eison J.A. Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. – ASHE-ERIC Higher Education Report No. 1, 1991.
8. Barkley E.F., Cross K.P., Major C.H. Collaborative Learning Techniques. – San Francisco: Jossey-Bass, 2014.